

FOTO'S WIJNANDA DEROO

Wijnanda Deroo maakte vier reizen naar Sint-Petersburg om te fotograferen wat zich afspeelt in de opslagruimtes van de Hermitage.

FOTOBEOEK HERMITAGE SINT-PETERSBURG

Ingepakte schatten in de Hermitage

Ruimte na ruimte vol beelden, klederdrachten, bewerkte wapens en kostbaarheden: Wijnanda Deroo fotografeerde in de depots van de Hermitage.

Door onze medewerker
Mariëtte Haveman

De terugkeer van de meesterwerken van de Morozov collectie die tot april 2022 hing in de Fondation Louis Vuitton in Parijs, zou het begin kunnen vormen van een film over de relatie tussen kunst en oorlog. Het transport van de werken, terug naar de Hermitage in Sint-Petersburg en de Tretjakovgalerij in Moskou was een probleem, alleen al omdat het vliegverkeer tussen Europa en Rusland platlag. En zo reden vijf konvoien van elk zes vrachtwagens vol vroeg-moderne meesters door België

en Duitsland naar de veerdienst tussen Travemünde en Helsinki, en van daar naar Rusland. Een juridische voetangel was dat de inhoud van de vrachtwagens op de formulieren niet moest worden afgevinkt als 'luxegoederen', omdat daaruit onmiddellijke inbeslagname kon volgen.

Kunstwerken zijn niet immuun voor oorlog. De Hermitage aan de Amstel verbrak begin maart alle banden met de partner in Petersburg. De tentoonstelling *Russische avant-garde: revolutie in de kunst* werd afgelast, bruiklenen werden geschrapt. De directeur van de Hermitage in Sint-Petersburg Michail Piotrovski hield zich eerst nog op de vlakte, maar bestond het in juni om de internationale presentatie van Russisch erfgoed te karakteriseren als de culturele poot van de 'speciale operatie' waar de grote leider Poetin zijn land in had gevoerd. Zo werden ook de Cézannes, Monets, Bonnard's, Picasso's en Bracques tot speelbal van krachten in een wereld die voorheen

juist graag vrome woorden besteedde aan de verbindende kracht van kunst. Bij ons kwamen Russische kunst en Russisch erfgoed onderaan de prioriteitenlijst te staan.

Opslagruimtes

En zo werd ook het zicht belemmerd op het boek dat de in New York gevestigde Nederlandse fotograaf Wijnanda Deroo maakte over een van de grootste kunstmusea ter wereld, dat zich opeens in vijandelijk gebied bevond. *Behind the walls* vormt de neerslag van vier reizen die zij maakte in 2018 en 2019 naar Sint-Petersburg om te fotograferen wat zich afspeelt in de opslagruimtes van de Hermitage. 'Ik wil de mensen die dit boek bekijken, laten deelnemen in mijn verbazing over wat er allemaal te zien is achter de muren van dit museum', schrijft ze in haar inleiding.

En dat doet ze. Dit boek, dat zelf al bijna werd begraven voor het goed en wel verscheen, vormt een schat-

kamer over schatkamers. Ruimte na ruimte vol beelden, klederdrachten, bewerkte wapens en kostbaarheden, bewaard onder vloeipapier en bubbeltjesplastic in ruimtes verlicht door tl-bakken uit de jaren zeventig. Ook van de officiële kant van het museum krijgen we af en toe een glimp, met keukenstukken en jachttafelen, lijst aan lijst boven strak in het gelid staande stoelen van rood damast. De ramen zijn daar behangen met van onder tot boven geplooide vitrages.

Verdwenen wereld

Oude paleizen, zolders, kleedkamers, wachtkamers, verlaten hotels vormen al zo'n veertig jaar het onderwerp van Deroo. Mensen komen in haar foto's heel sporadisch langs, als toevallige schimmen tussen het meubilair dat lijkt te zijn achtergelaten in een verdwenen wereld. Soms heeft de tijd die suggestie waargemaakt. Zo fotografeerde zij in de jaren tachtig het inmiddels hippe New Yorkse

stadsdeel Brooklyn zoals dat nu al lang niet meer bestaat, een spookstad van verlaten fabrieken, onkruid en viaducten. *Places of Memory* heette de serie die zij in 2015 maakte. Onze hersens zijn erop ingericht altijd betekenis te zoeken, ook waar die niet is.

Achter de muren van de Hermitage leeft, door de camera van Deroo, ook zo'n wereld die eigenlijk al geschiedenis is. Vloeipapier, barsten en vochtplekken in de plafonds, marmeren kariatiden die de wacht houden over het door niemand bekeken prentenkabinet. Het paleis van Doornroosje, weggezonden in een duizendjarige slaap.

In werkelijkheid is dat natuurlijk niet zo. Russen bezoeken de Hermitage nog steeds en de kunstwerken worden netjes bewaard en gerestaureerd. Maar voor ons is die wereld voorlopig gesloten.

Wijnanda Deroo: Behind the walls of the Hermitage. Uitgeverij Lectoris en Wijnanda Deroo, 144 blz.

English translation on next page.

Packed Treasures in the Hermitage

Room after room full of statues, traditional costumes, decorated weapons and valuables: Wijnanda Deroo photographed in the Hermitage's depots.

By our employee Mariette Haveman

The return of the masterpieces of the Morozov collection, which hung until April 2022 in the Fondation Louis Vuitton in Paris, could mark the beginning of a film about the relationship between art and war. Transporting the works back to the Hermitage in Saint Petersburg and the Tretyakov Gallery in Moscow was a problem, if only because the air traffic between Europe and Russia was shut down. And so five convoys of six trucks each full of early modern masters drove through Belgium and Germany to the ferry service between Travemünde and Helsinki, and from there to Russia. A legal foothold was that the contents of the trucks on the forms should not be checked off as 'luxury goods', as this could lead to immediate seizure.

Works of art are not immune to war. The Hermitage aan de Amstel severed all ties with its partner in Petersburg at the beginning of March. The exhibition Russian avant-garde: revolution in art was cancelled, loans were cancelled. The director of the Hermitage in St. Petersburg Mikhail Piotrovsky at first kept a low profile, but existed in June to characterize the international presentation of Russian heritage as the cultural leg of the "special operation" where the great leader Putin his country. had entered. In this way, the Cézannes, Monets, Bonnard, Picassos and Bracques also became the plaything of forces in a world that previously liked to spend pious words on the connecting power of art. For us, Russian art and heritage came to the bottom of our priority list.

Storage spaces

And that also obstructed the view of the book that New York-based Dutch photographer Wijnanda Deroo made about one of the largest art museums in the world, which suddenly found itself in enemy territory. Behind the Walls is the culmination of four trips she made in 2018 and 2019 to Saint Petersburg to photograph what takes place in the Hermitage's storage areas. "I want the people who view this book to participate in my amazement at what there is to see behind the walls of this museum," she writes in her introduction.

And she does. This book, which itself was almost buried before it was finally published, is a treasure trove of treasure troves. Room after room full of statues, traditional costumes, decorated weapons and valuables, kept under tissue paper and bubble wrap in rooms lit by fluorescent tubes from the 1970s. We also occasionally get a glimpse of the official side of the museum, with kitchen items and hunting scenes, frame by frame above tightly aligned red damask chairs. The windows there are papered with sheer curtains pleated from top to bottom.

Gone World

Old palaces, attics, changing rooms, waiting rooms, abandoned hotels have been the subject of Deroo for about forty years. People pass by very sporadically in her photos, like accidental shadows among the furniture that seems to have been left behind in a vanished world. Sometimes time has fulfilled that suggestion. In the eighties, for example, she photographed the now hip New York neighborhood of Brooklyn as it no longer exists, a ghost town of abandoned factories, weeds and viaducts. Places of Memory was the name of the series she made in 2015.

Our brains are geared to always looking for meaning, even where it isn't.

Behind the walls of the Hermitage, through Deroo's camera, there is also such a world that is actually history. Blotting paper, cracks and damp spots in the ceilings, marble caryatids that keep watch over the print room unseen. The palace of Sleeping Beauty, sunk in a thousand-year sleep.

In reality, of course, that is not the case. Russians still visit the Hermitage and the works of art are neatly preserved and restored. But that world is closed to us for now.

Wijnanda Deroo: Behind the Walls of the Hermitage. Publisher Lecturis and Wijnanda Deroo, 144 pp.